

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

OSTRAVSKÁ UNIVERZITA
FAKULTA SOCIÁLNÍCH STUDIÍ

„Randomizovaný experiment ukončování bytové nouze rodin v Brně“

**Eliška Černá, Inka Píbilová,
Štěpán Ripka**

Struktura prezentace

- Bytová nouze rodin: problém, vize, řešení
- Projekt Rapid Re-Housing
- Design evaluace
- Výzvy a poučení v RCT
- Návaznost na tvorbu politik

Problém

- Minimálně **6 000 rodin** v bytové nouzi v ČR (Vláda 2016)
- **421 rodin v dlouhodobé bytové nouzi v Brně** (RW Brno 2016)
  - 191 na ubytovnách
  - 64 v azylových domech
  - ostatní v extrémně přelidněných a nevyhovujících bytech, přespávání u známých či příbuzných
- Velká nestabilita: **každý den 3,1 dítěte v Brně neví, kde bude spát;** alespoň jedna epizoda u 41% rodin během posledního roku.
- Dlouhodobost bytové nouze – pouze 2 rodiny méně než 1 rok
- Přelidněnost a nevyhovující podmínky: medián 7m²/os, u šesti rodin 1,5m²/os
- Téměř neexistuje **cesta zpět do bydlení**

Výzva: řešení bezdomovectví rodin

- Stávající řešení jsou max. pro 10-20% CS
  - Neznáme úspěšnost zabydlení (míru ukončení bezdomovectví)
-
- Potřebujeme vyvinout a testovat přístupy pro co největší část CS
  - Potřebujeme co nejvyšší míru udržení bydlení (co nejnižší míru vracení do bezdomovectví)

Vize a cíle

Brno: Ukončení bezdomovectví všech rodin s dětmi na území města a dosažení **funkční nuly** (počet přidělených bytů je vyšší než přírůstek rodin v bytové nouzi v daném měsíci)

Vize pro Brno: „V roce 2025 se budou lidé v Brně jen výjimečně dostávat do situace bytové nouze, pokud se do této situace přece jen dostanou, nebudou v této situaci muset být dlouhodobě a nebudou se do ní dostávat opakovaně.“
(SPSZ Brna 2016-2019)

ČR: „Zajištění standardního bydlení pro 6 000 domácností dlouhodobě žijících mimo standardní bydlení do roku 2020“ a „Podporou přechodu do standardního bydlení zajistit, aby v ubytovacích zařízeních a jiných k bydlení nevhodných prostorech nebydlelo v roce 2020 déle než jeden měsíc žádné dítě
(Strategie boje proti sociálnímu vyloučení ČR)

Cíl a aktivity Rapid Re-Housing

Cíl:

Ukončení bezdomovectví 50 rodin v Brně

Aktivity:

- 1) **Sčítání rodin s dětmi v bytové nouzi v Brně a jejich losování do projektu**
- 2) Vzdělávání sociálních pracovníků
- 3) Zabydlování 50 rodin, včetně párování rodiny a bytu
- 4) Komplexní sociální práce a podpora 50 rodin
- 5) Politická a poradní platforma a spolupráce obcí
- 6) **Randomizovaný kontrolní experiment (součástí je vědecká rada)**

Cíl, postupy, výstupy evaluace

Evaluace sleduje tři linie:

- **Procesy** nastavování a realizace intervence
- **Efektivnost** intervence RRH v ukončování bezdomovectví
- **Dopady** na sociální integraci rodin

Prostřednictvím:

Kvalitativních rozhovorů, focus groups, multiaktérových workshopů a RCT

Výstupy:

- Evaluační plán (07/2016)
- Analýza výchozího stavu CS (05/2017)
- Průběžná evaluační zpráva 1 (10/2017)
- Analýza cílového stavu CS (04/2018)
- Závěrečná evaluační zpráva (08/2018)
- Shrnutí intervence (03/2017)
- Metodika intervence (03/2017)

Randomizovaný kontrolní experiment

- 04/2016: Sčítání rodin v bytové nouzi v Brně. N=421
- 06/2016: Losování 50 intervenčních a 100 kontrolních rodin (stratifikace podle počtu dětí) + náhradníků
- 07/2016 - 01/2017: Baseline rozhovory realizovány výzkumným týmem (pět vln po 30 rodinách: 10 intervenčních, 20 kontrolních)
- 03/2017-11/2017: Follow-up po 6 měsících od nastěhování
- 09/2017-05/2018: Follow-up po 12 měsících

Sčítání – registrační týden

- CS: Rodiny v bytové nouzi
- Cca 100 tazatelů: zaměstnanci Magistrátu, NNO a dobrovolníci
- Tipy od NNO, OSPOD, soc. kurátorů a soc. odboru na CS
- 1 týden + další měsíc ověřování

Výzvy:

- Celkem přes 500 dotázaných, 1. fáze 328 rodin vyhodnoceno „v bytové nouzi“, následné prověření dalších 93 rodin
- Malá motivovanost některých tazatelů → nespolehlivá data, málo kontaktů

Baseline

- Rešerše výsledků zahraničních výzkumů
- 2 týdny na přípravu dotazníku namísto 3 měsíců (dvojí zaslepení)
- Baseline předběhl komentáře MPSV k indikátorům
- Udržení uniformity kritérií pro vstup pro obě skupiny – intervenční náhradníci
- Náročnost čištění dat

Očekávané dopady pro follow-up

A young child with dark hair, wearing a pink t-shirt with a cartoon character and striped leggings, is pushing a pink toy stroller. The child is looking down at the stroller. The background is a bright, sunlit room with a window and some toys on the floor.

Po 12 měsících

- Návrat dětí z ústavní péče
- Zlepšení školní docházky dětí
- Zlepšení kvality života rodin (např. bezpečí)
- Větší finanční stabilita rodin
- Zlepšení sociálních vazeb rodiny
- Úspora veřejných prostředků

Zdroje dat

- Dotazníky po 6 a 12 měsících
- Administrativní data – školy, ÚP, klientská databáze

Follow-up výzvy

A young child with dark hair, wearing a pink long-sleeved shirt and striped pants, is pushing a toy stroller. The stroller is white with pink accents and has a teddy bear inside. The child is looking down at the stroller. The background is a bright, slightly blurred indoor setting with a window.

- Prodlení s nastěhováním rodin (nedostatek vhodných bytů), a tudíž se sběrem vstupních dat, respektive odlišné časování baseline a follow-up.
- Dostupnost některých rodin pro rozhovory – je nutná velká časová investice do „trackování“ rodin.

Brno – následné kroky

- Červen 2018: Vyhodnocení po 12 měsících od zabydlení
- Od září 2018: Ukončení bezdomovectví rodin v Brně do roku 2020. 370 rodin x 27 měsíců = 14 zabydlených rodin měsíčně (3,7%)
- Od 2020: Funkční nula v bezdomovectví rodin v Brně (Počet umístění/měs. vyšší než momentální počet rodin v bytové nouzi)

Návaznost na tvorbu politik ČR

- Možná návaznost na vládní cíl ve Strategii boje proti sociálnímu vyloučení – přestěhování 6 000 rodin s dětmi z ubytoven do bytů do konce roku 2020.
- Rozšíření modelu Housing first a Rapid Re-Housing do dalších měst.
- Aliance měst, které ukončují bezdomovectví rodin a jednotlivců a mají ambici dosáhnout funkční nuly v bezdomovectví do určitého data.

A young boy with short brown hair, wearing a dark blue long-sleeved shirt with a yellow graphic and blue jeans, is sitting on a wooden floor. He is looking down at several colorful toy cars and a white toy truck. A brown, scruffy-haired dog is standing next to him, looking towards the boy. In the background, there is a wooden cabinet with white knobs and some colorful items on top. The scene is indoors, likely in a child's room.

Děkujeme za pozornost!

Kontakty:

eliska.cerna@osu.cz

stepanripka@gmail.com

inka@evaluace.com